

GAITASUNAK BATU DITZAGUN

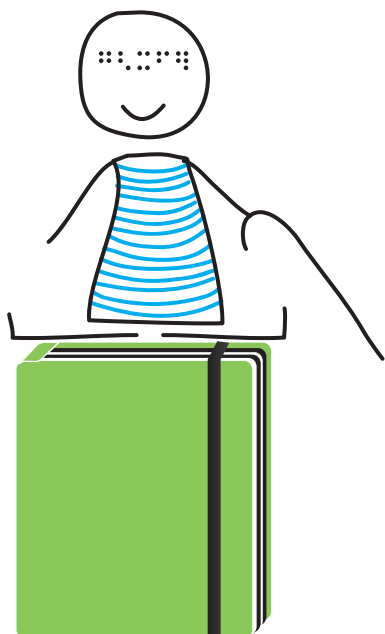
HEZKUNTZA INKLUSIBOA JASOTZEKO ESKUBIDEAREN ALDE

AURKIBIDEA

Sarrera	1
Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astearen helburu orokorra Proposamen didaktikoaren helburu orokorrak Ohar orokorrak Sakontzeko Proposamen didaktikoaren ebaluaketa	
Haur Hezkuntza (3 - 5 urte)	6
1. jarduera. Eskolara joan nahi ez zuen arraina 2. jarduera. Jolastuko al gara asmatzen? Mobilizazio-jarduera. Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	
Lehen Hezkuntzako lehen zikloa (6 - 8 urte)	8
1. jarduera. Ostadarrak bere kolore sortari zor dio edertasuna. 2. jarduera. Txalo bat hezkuntzaren alde Mobilizazio-jarduera. Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	
Lehen Hezkuntzako bigarren zikloa (8 - 10 urte)	10
1. jarduera. Kaxa misteriotsua 2. jarduera. Zer egingo zenuke zure ikastetxeak irisgarritasun handiagoa izateko? Mobilizazio-jarduera. Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	
Lehen Hezkuntzako hirugarren zikloa (10 - 12 urte)	13
1. jarduera. Bremengo kontzertua 2. jarduera: Arartekoa Mobilizazio-jarduera. Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	
Hezkuntza ez-formala (5 - 12 urte)	17
1. jarduera. Gymkhana uharte sorginduan 2. jarduera. Ikerketa-komandoa. Mobilizazio-jarduera. Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	
Maila guztietarako jarduera	24
Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.	

SARRERA

GUZTIONTZAKO HEZKUNTZA LORTZEKO FINKATUTAKO EPERAKO, 2015 ERAKO, BI URTE FALTA DIRELA, HEZKUNTZA INKLUSIBOAN JARRI DU ARRETA HEZKUNTZAREN ALDEKO MUNDUKO EKINTZA ASTEAK (HAMA). GIZARTE PLURALEAN SINESTEN DUGU. PERTSONA BAKOITZAK BERE EZAUGARRIAK DITU, BEREIZGARRIAK ETA ERREPIKAEZINAK, ETA HORI HORRELA IZANIK, IKASLE GUZTIEN INTEGRAZIOA DEFENDATZEN DUGU, NESKA-MUTIL GUZTIEK BEREN AHALMENAK GARA DITZATEN, HEZKUNTZA PERTSONALIZATU ETA DESBERDINAREN BIDEZ, BANAKOAREN BEHARRETARA EGOKITUA, DAKARREKO HELBURUAK BETETZEKO EZINBESTEKO BALDINTZA.

© Charles Eckert/ActionAid

© Carina Wint/ActionAid

Munduaren globalizazioak banaketa desorekatua eragiten du, eta berezitasunek bazterketa eragiten dute (desberdintasun hori fisikoa, soziala edo ekologikoa izan). Gaur egun, 1.000 milioi pertsonak baino gehiagok –biztanleriaren ia %15ek– berezitasun (urritasun) motaren bat dute, eta korrelazio estua dago pobrezia eta urritasunaren artean.

Horietatik, 93 milioi inguru haurrak dira. Garapen-bidean dauden herrialdeetan bizi dira gehienak, eta munduan eskolara gabe dauden neska-mutilen herena dira. Eskolara joaten direnek ikasketak burutzeko aukera txikiagoa dute.

Urritasuna duten pertsona helduen munduko alfabetatze-tasa ozta-ozta iristen da %3ra, eta emakumeen kasuan, %1ekoa da. **Urritasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Hitzarmenean** esaten da urritasuna duten emakumeek eta neskatoek arrisku handiagoa dutela, etxean nahiz etxetik kanpo, indarkeria, lesioak edo abusua, bazterketa edo utzikieriazko tratua, tratu txarrak edo esplotazioa jasateko.

Horrez gain, ordea, aintzat hartu behar dugu bizitzan zehar pertsona guztiek izan ditzaketela ahalmen mugatukoaldiak, eta aldi horiek pasa daitezkeela, edo betikotu.

Hezkuntza inklusiboaren oinarria kalitatezko hezkuntza jasotzeko ikasle guztien eskubidea da, ikaskuntzarako oinarritzko beharrak ase eta bizitza aberastuko diena. Talde ahulenei arreta berezia jartzen zaienez, hezkuntza

integratzaile eta kalitatezkoaren bidez pertsona guztien ahalmenak garatu nahi dira. Bereizkeria-modalitate guztiak desagerrarazi eta gizarte-kohesioa sustatzea da helburu nagusia.

XX. mendean, guztiontzako berdintasun handiagoa eskatu da gizarte-mugimenduetan. Herrialde gehienek bat egiten dute **Giza Eskubideen Aldarrikapenarekin** eta han esaten denez, ez da inor bereiziko ideiak, sexua, erlijioa edo beste edozein ezaugarri dela bide. Hezkuntza-sistemek, iritzi horrekin bat etorritik, hezkuntzak praktikan dituen arazoei irtenbidea ematera bideratu dituzte beren arauak. Aldaketa bat gertatu da, hezkuntza bereziaren eta integrazioaren garaitik hasi eta *eskola inklusiboaren* kontzeptura iritsi arte. Ikasleen aniztasunari zer eta nola erantzuteko ikuskera berria dakar azken aldaketa horrek.

UNESCOk 1990ean Jomtien-en egin zuen konferentzian jada, *guztiontzako* eskola proposatu zen. Geroago, UNESCOk sustatuta 1994an Salamancan egin zen Hezkuntza Behar Bereziei buruzko Munduko Konferentzian, *eskola inklusiboaren* ideia defendatu zen. Ideia horiek berrartu ziren Hezkuntzaren Munduko Foroan (Dakar, Senegal, 2000), bai eta Nazio Batuek, guztion parte-hartzea eta berdintasuna aldarrikatzeko, ezarritako arauetan ere, Urritasunak dituzten Pertsonen Aukera Berdintasunerakoak.

Hezkuntza inklusiboa, hau da, guztiontzako hezkuntza, lortzeko aldarrikapen- eta borroka-prozesua izan da, pertsona orok duen hezkuntza-eskubidean oinarrituta, gure arreta bideratzen duena, ez hainbeste pertsonaren DEFIZITERA (fisikoa, soziala edo emozionala), baizik eta pertsona horren HEZKUNTZA-BEHARRETARA; eta gizarteak, eta zehazki, hezkuntza-sistemak, erantzuna eman BEHAR die behar horiei, BAZTERKETA bihur ez dadin ANIZTASUNA besterik ez dena.

Ondorioz, azken urteetan arreta handiagoa jarri zaio hezkuntza inklusiboari, baina erronka asko daude oraindik ere. Horregatik, **HAMA 2014k** pertsona guztientzako kalitatezko hezkuntza inklusiboaren beharraz ohartarazi nahi du.

Horretarako, *Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu* jardueraren bidez, hezkuntza inklusiboa lortzeko beharrezkoak diren elementuak azalduko dira, bai eta urritasuna duten pertsonen kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubidea baliatzeko gaur egun munduan dituzten zailtasunak ere.

Unitate didaktiko honetako edukiak egiten emandako laguntzagatik, HMK-k eskerrak eman nahi dizkie hauei:

Ángela Caballero, Manuela Chica, Paloma Esteban, Olga García, Rodrigo García, Justo Gómez, Alfredo Lara, Amaia López, Yenifer López, Iratxe Mentxaka, Elena Monasterio, Ana Montero, Benjamín Ortega, Henar Rico eta Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya elkarteari.

Baita proposamen hauek onartu eta ikasleekin martxan jartzen dituzten pertsona guztiei ere. Era horretara, mundu hobe bat eraikitze konpromisoa berresten dute, hezkuntzaren ahalmen eraldatzaileaz jabetuta.

Horrez gain, proposamen didaktiko hauek egiten dituen hezkuntza-taldeko kide izatera bultzatzen zaituztegu, materialak egiten nahiz baliozkotzen laguntzeko. Talde horretan parte hartu nahi baduzue, idatziezaguzue info@cme-espana.org helbidera.

HEZKUNTZAREN ALDEKO MUNDUKO EKINTZA ASTEAREN HELBURU OROKORRA

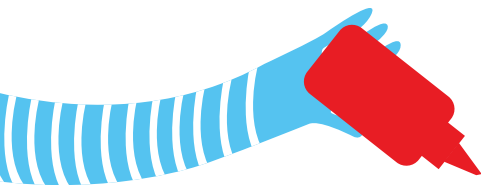
Ordezkarri politikoak, hezkuntza-komunitateko kideak, hedabideak eta gizartea oro har sentsibilizatzea, kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubidea benetan gauzatzeko beharraz alde batetik, eta gizartean, hezkuntzan eta politikan guztiontzako hezkuntzaren aldeko erantzunak sustatzeko premiaz bestetik.

PROPOSAMEN DIDAKTIKOAREN HELBURU OROKORRAK

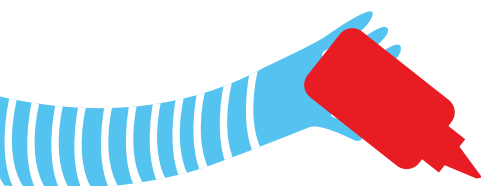
- 1** Eskolara joan ezin diren munduko haurren errealitatea ezagutzea, eta egoera horren kausez eta ondorioez jabetzea.
- 2** Behar bereziak dituzten hurrek hezkuntza jasotzeko dituzten zailtasunetan eta guztiontzako hezkuntza inklusiboaren beharrea sakontzea.
- 3** Herritar moduan, aniztasunaren garrantziaz eta aberastasunaz kontzientzia hartzea: norberaren, taldearen eta ekologiaren aniztasunaz, guztiontzako mundu bat eraikitzean hartu beharreko oinarritzat.

Ziklo bakoitzeko **helburu didaktikoak, ahalmenak eta gaitasunak, edukiak (kontzeptuak, prozedurak eta jarrerak) eta ebaluazio-irizpideak** xehetasunez ikusteko, jo www.cme-espana.org/materiales webgunean aurkituko duzun eranskinera.

OHAR OROKORRAK

- * Jarduerak **hezkuntza formalaren zein hezkuntza ez-formalaren** alorrean egiteko prestatuta daude (eskaut taldeak, ludotekak, aisialdiko jarduerak...).
- * **Irakasle** terminoaren bidez, hezitzaileak, laguntzaileak, begiraleak eta antzekoak bildu nahi ditugu, zentzu zabalean, hezkuntza formalaren nahiz hezkuntza ez-formalaren alorrean.
- * Adin-talde desberdinentzat pentsatuta daude proposatutako jarduerak, baina molda daitezke beste maila batzuetako ikasleekin erabiltzeko.
- * **Jarduerak egiteko proposatutako denbora** gutxi gorabeherakoa da. Taldearen ezaugarrien arabera, denboraren arabera... egokitu ahal izango da.
- * Hezitzaile bakoitzaren esku uzten dugu **jardueren tenporalizazioa**, apirilera arte (orduan egingo da HAMA mundu osoan).
- * Material hau PDFn eta eranskinak aurkituko dituzu gure webgunean (esteka guztietarako lasterbideekin).

SAKONTZEKO...

Proposamen honetan, gaia lantzeko jarduerak daude. Nolanahi ere, hezkuntzaren beste hainbat alderdirekin lotuta dago hezkuntza inklusiboa.

Horretan gehiago sakondu nahi baduzu zure ikasleekin, jarduerak eta materiala biltzen dituzten zenbait baliabide adieraziko dizkizugu.

➔ Kanpainaren webgunean (**www.cme-espana.org**), HAMAREN aurreko proposamen didaktikoak daude:

2013
Irakasleak

2012
Txikitatik kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubidea

2011
Emakumeen eta neskatoen hezkuntza-eskubidea

2010
Hezkuntzaren finantzaketa

2009
Gazteen eta helduen alfabetatzea

2008
Hezkuntza eta bazterketa

2007
Hezkuntza-eskubidea

→ HMKren Youtube kanalean (<http://www.youtube.com/user/CMEspain>), gaiarekin lotutako bideo interesgarriak aurkituko dituzu.

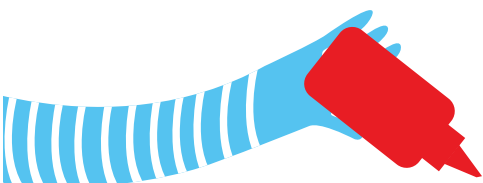
Hezkuntza-eskubideari eta hezkuntza inklusiboari buruzko dokumentu hauek irakurtzera eta bideo hauek ikustera ere animatzen zaitugu.

→ Bibliografia osagarria

- * *Informe de seguimiento de la EPT en el mundo 2012*. UNESCO, 2012.
- * *El Estado Mundial de la Infancia: Niñas y niños con discapacidad*. UNICEF, 2013.
<http://www.unicef.org/spanish/sowc2013/>
- * Cotti, Menena; Faria, Rosana: *El libro negro de los colores*, Libros del Zorro Rojo argitaletxea, Bartzelona, 2008.
<http://www.youtube.com/watch?v=R6xNg0544sE>
- * *Ni más ni menos. La discapacidad explicada a los niños y las niñas*: <http://bibliowebfeteugt.es/escuela-inclusiva/ni-mas-ni-menos/>
- * *El Derecho a la Educación de Personas con Discapacidad: impulsando el concepto de Educación Inclusiva*. Camila Crosso. <http://www.rinace.net/rlei/numeros/vol4-num2/art4.pdf>
- * *Educación de niños y jóvenes con discapacidad*. Unesco 1994.. UNESCO, 1994.
<http://www.discapacidadonline.com/wp-content/uploads/2013/06/educacion-de-ninos-y-jovenes-con-discapacidad.pdf>
- * *La educación inclusiva como modelo para la educación para todos..* <http://www.inclusioneducativa.org/ise.php?id=5>
- * *Todas las personas somos especiales*. Espainiako ASDE-SCOUTS, 2011.
http://issuu.com/scout_es/docs/todaslaspersonassomosoespeciales2/1
- * *Urtxintxa eskola: Balioetan hezteko koadernoak. 4. Heziketa premia bereziak*
- * *Pako Sagarazu eta Mikel Valverde: Honelakoxea da nire arreba eta zer?*
- * *Marko Berrettoni Karrara eta Chiara carrer: Sara, nor zara? Autismoaren fenomenora hurbiltzeko modu poetiko eta goxoa.*
- * *Sentipuinak, Elkar argitaletxea: Timuti Jirafa; Jirafa lepomotza.*
- * *Urtxintxa eskola: Titiriteroen ipuinak (Zeinu hizkuntzan, brailez, entzuteko, irakurtzeko eta ikusteko liburua. Argitalpen berria. 8 ipuin, euskal kulturako 8 lagun esanguratsuren eskutik idatziak)*
- * **Lorentzoren lapikoa (El cazo de Lorenzo)** <http://www.youtube.com/watch?v=P9MisBNZqHk>

→ Hezkuntza inklusiboari buruzko filmak

- * *Yo también*. Álvaro Pastor y Antonio Naharro. 2009
- * *El truco del manco*. Santiago A. Zannou. 2008
- * *Yo soy Sam*. Jessie Nelson. 2001
- * *El color del paraíso*. Majid Majidi. 1999

PROPOSAMEN DIDAKTIKOAREN EBALUAZIOA

Proposamen didaktiko hau egin duen hezkuntza-taldearentzat, oso garrantzitsua da jakitea proposamena baliagarria izan den xede dituen neska-mutilekin lan egiteko. Horregatik, mesedez, eman denbora pixka bat proposamenean jasotako edukiak eta metodologia ebaluatzen, eta ikusi balio izan duten bertan jarritako helburuak lortzeko.

Nahi izanez gero, www.cme-espana.org webgunean aurkituko duzuen galdera sortari erantzunez egin dezakezue.

HAUR HEZKUNTZA

1. jarduera.

Eskolara joan nahi ez zuen arraina

Irakasleak biribilean eserita irakurriko die ipuina neska-mutilei.

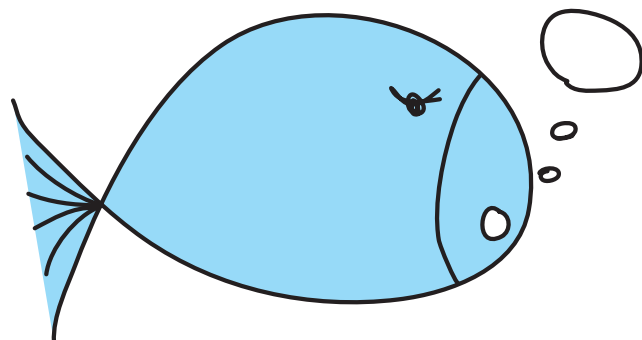
Eskolara joan nahi ez zuen

“Bazen behin ibai lasai batean bizi zen arrain bat. Ordura arte oso txikia izan zenez, amarekin egon zen beti, eta hark babestu zuen arrisku guztietatik. Handixeagoa zela, ordea, arrainen eskolara joan behar zuela esan zioten, ibaian bizitzeko garrantzitsuak ziren gauza asko irakatsiko zizkiotela han.

Arrainak ez zuen joan nahi, eta beraz, egunero egiten zuen ihes, arrain andereño zahar-zahar eta oso jakintsu batek ematen zituen eskoletara ez joateagatik. Gauza asko ikasten zituzten, hala nola arriskuak adierazteko ibaiaren hondoan jartzen ziren seinaleak ulertzen. Baziren harri solteak zeudela adierazten zutenak, jausi eta min egin zezaketelako; beste batzuek ur-laster arrikutsuak zeudela ohartarazten zuten, edo arrantzaleak inguruan zirela, etab. Gure arrainak, ordea, eskoletara joaten ez zenez, ez zituen seinaleak ulertzen. Besteak eskolan zeuden bitartean bakarrik pasieran zebilen egun batean, seinale bat ikusi zuen, baina ez zion jaramonik egin, ez baitzekien zer adierazten zuen. Inguruko zubi batean arrantzaleak zeudela ohartarazten zuen seinaleetako bat zen, baina zizare desiragarri bat ikusi orduko, heldu egin zion, bi aldiz pentsatu gabe. Bat-batean, sekulako mina sentitu zuen ahoan, eta zarata handia egiten hasi zen.

Ibaitik gertu bizi zen asto zahar batek arrantzatu zuen. Asto gaixoak inoiz ez zuen ezer arrantzatzen inguru hartan; ez zekien arrainek arrisku-seinaleak jarri zituztela, eta ia inoiz ez zen arrainik igarotzen handik. Zer arrantzatu zuen ikusteko irrikaz astoak urduri baino urduriago pitari tira egiten zion bitartean, arrain mordoak joan zen amuan harrapatuta zegoen arraina salbatzera. Oihuak entzutean hurbildu ziren arrain guztiek gogor heldu zieten arrain txikiari eta pitari, eta denek batera tira egitean, uretara erori zen asto gaixoa. Asto zaharrak ez zekien igeri egiten, eta hondoratzen hasi zen; arrainei pena eman zien, eta urertzera atera zuten guztien artean.

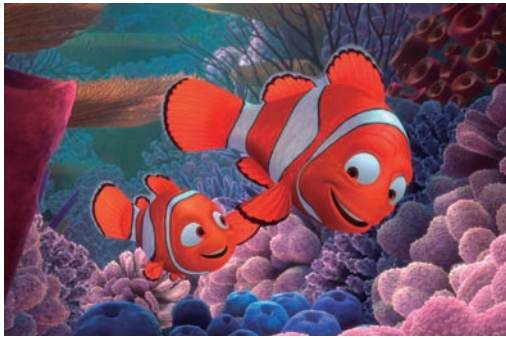
Arrain txikiari amua kendu zioten, baina ondo gogoan gelditu zitzaion sustoa, eta ordutik aurrera, eskolara joan zen egunero. Astoa ere paseatzera soilik gerturatzen zen urertzera, eta ez zuen gehiago arrantza egin ibai hartan.”

→ **Ipuina irakurri ondoren, taldean hausnartuko da haren edukiaz**, eskolara joatearen garrantziaz, eskolara joatean sentitzen den pozaz, etab. Nahi izanez gero, galde dakieke hurrei zer jarduera gustatzen zaizkien gehien, zein gutxien, eta horien guztien garrantzia balioets dezaten saiatu behar da.

Ipuinaren eszena nagusiak taldean marrazteko proposatuko zaie, eta ondoren, ikastetxeko horma batean itsatsiko dira.

Gomendioa da 5 urteko neska-mutilek marraztea eta ordenatzea segida, 4 urtekoek pertsonaiak margotzea, eta 3 urteko txikiek, berriz, eranskailuak itsastea, paisaiari kolorea emateko.

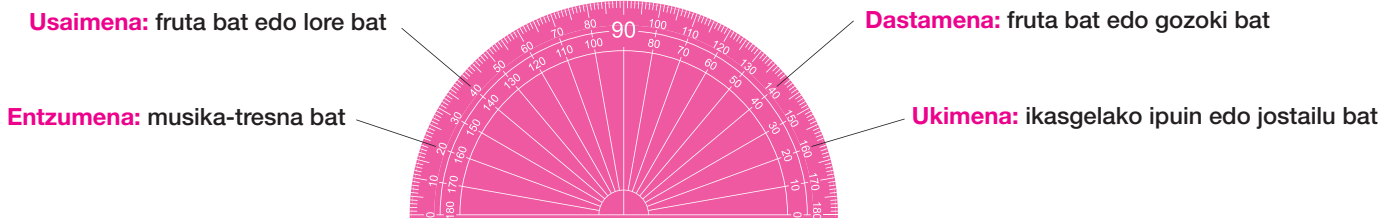
2. jarduera.

Jolastuko al gara asmatzen?

Nemoren (Disney) istorioa ezagutzen al duten galdetuko zaie haurrei. Gogoratu arrain txiki hura hegaltzeko arazo bat zuela jaio zela. Desberdina izanik zailtasunak izan zitezakeela pentsatzen zuten haren familiak eta ingurukoak.

Jolas bat proposatuko diegu:

Hasi aurretik, jardueraren begiraleak zenbait gauza ezkutatu dituzte poltsa edo zaku batean, eta neska-mutilek zer gauza diren asmatu beharko dute zentzumenak erabiliz:

Proposatutako zentzumenaren bidez asmatu ondoren, zentzumen hori faltako bagenu zer gauza den nola jakingo genukeen pentsatuko dugu. Esate baterako, belarriak estalita dituztela gauza bat (musika-tresna bat) asmatzeko eskatuko diegu. Bestela, pertsona bakar bati esango diogu belarriak estaltzeko, eta zer gauza den asmatzen lagunduko diote gainerakoek (keinuak eginez, adibidez).

Nemok, hegaltzeko beste baina txikiagoa izateagatik, beste arrain batzuek bezain ondo igeri egin ezin zuen bezala, badira musika entzun ezin edo film bat ikusi ezin duten haurrak, urritasun bat dutelako, zentzumen horiek ezin dituztelako erabili beste pertsonen bezala. Ezagutzen al dute besteek bezala ikusi, entzun edo korrika egin ezin duen neska-mutirik?

Haurrekin hausnar dezakegu pertsona batzuek urritasunak dituztela, eta ondorioz, gauzak ezin dituztela egin beste pertsonen bezala. Azaldu batzuetan horrek zaildu egiten diela ikastea eta eskolara joatea, baina denon artean, lagundu egin behar diegula gainerako haurrak bezala eskolara joan daitezen eta ikas dezaten.

Mobilizazio-jarduera.

Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Ikusi 24 orrialdea

LEHEN HEZKUNTZAKO LEHEN ZIKLOA

1. jarduera.

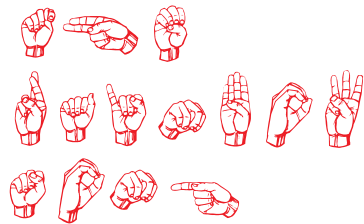
“Ostadarrak bere kolore sortari zor dio edertasuna” (afrikar esaera zaharra)

Jarduera hasteko, ostadarrari buruzko ingelesezko abesti ezaguna, **The rainbow song** ikasiko dute:

The rainbow song

<https://www.youtube.com/watch?v=cSQZ1E1E8BY>

Ondoren, zeinu-hizkuntzaren bidez abestiaren leloa adierazten irakatsiko diegu:

<https://www.youtube.com/watch?v=hnOyvfpDhmA>

Behin hori ikasita, haurrekin hausnartuko dugu ikasi dituzten zeinuak ez direla edozein, baizik eta neska-mutil batzuek komunikatzeko erabiltzen dituztela zeinu horiek. Neska-mutil gorrek eskuak erabili behar dituzte hitz egiteko eta *entzuteko*. Beste neska-mutil batzuek, berriz, ezin dute ikusi, eta haiek ere eskuak erabiltzen dituzte irakurtzeko (braille idazkera dagoela azalduko diegu). Badira beste urritasun batzuk dituzten neska-mutilak ere, eta haiek beste modu batean ikasi behar dute.

Ostadarrak kolore desberdin asko dituen bezala, haur denok ere ez gara berdinak, era askotakoak gara, eta guztiok ez ditugu ahalmen berdinak...

Kaxa itxi bat erakutsiko zaie ikasleei. Zentzumenen garrantziaz hausnarraraziko dieten gauzak daude kaxaren barruan. Esate baterako, material argidunak, ilunpean argia egiten duten ipuinak, animalien hotsak...

Gauzak erakutsi ahala, zer diren asmatu beharko dute, belarriak edo begiak estalita dituztela (asmatu beharrekoa zer den).

Munduko hainbat lekutako neska-mutilek zailtasuna dute gauzak ikasteko eta gauzen berri izateko, eta eskolak bide egin behar du pertsona guztiek, desberdinak izanagatik, ikas dezaten eta guztien artean elkarbana dezaten.

2. jarduera.

Txalo bat hezkuntzaren alde

Ostadarraren koloreak eratzeko ura eta eguzkia behar direla dakigu, baina... zer behar dugu munduko neska-mutil guztiek, era askotakoak, desberdinak, abilezia eta ahalmen desberdinak dituztenak, ikas eta ezagut dezaten eta eskolara joan daitezen?

Ikastetxe bat, irakasle bat, liburuak, jolastoki bat, ipuinak, margoak eta arkatzak... Hori guztia beharrezkoa da ikasteko, baina

neska-mutil guztiek al dituzte gauza horiek?

Zer egin genezake guk, gure ikastaldeak, munduko neska-mutil guztiek eskolara joateko aukera izan dezaten?

Norbaitek zerbait pentsatutako bakoitzean, txalo bat egin eta esan egingo du. Gainerakoek, ados badaude, txaloak joko dituzte guztiek elkarrekin. Ohartarazi behar zaie txalo bakar baten hotsa txikia dela guztiek batera txaloak jota egiten den hotsarekin alderatuta.

* Noiz entzun zen hotsa gehien?

* Zer gertatuko zen inork ez balu txalorik joko?

Ikusi behar dute norberaren parte-hartzea garrantzitsua dela hotsa entzun dadin eta ongi entzun dadin. Batzuk isiltzen badira, hotsa ahulagoa da, eta norbait faltako balitz, ez luke indar bera izango. Ados jartzen ez bagara eta ezorduan entzuten bada, askoz eragin txikiagoa izango du.

Gauza gehiago egin ditzakegu elkarrekin, eta baterako konpromisoren bat hartuko dugu, ikastalde gisa, neska-mutil guztiek eskolara joateko aukera izan dezaten. HAMA aurkeztuko diegu; adierazi, hartan, eskolara joateak zer esan nahi duen eta zer garrantzi duen pentsatzen dutela mundu osoko neska-mutilek, eta horretaz ez ahazteko eskatzen dietela pertsona helduei.

Mobilizazio-jarduera.

Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Ikusi 24 orrialdea

LEHEN HEZKUNTZAKO BIGARREN ZIKLOA

1. jarduera.

Kaxa misterioitsua

Kaxa itxi bat erakutsiko zaie ikasleei. Testu baten lau zati daude barruan, braillez idatzita. Edukia erakustean, zer ikusten duten galdetuko die irakasleak, braille idazkera ezagutzen al duten, nork erabiltzen duen, zergatik...

Azalduko da pertsona askok beste tresna batzuk (braille idazkera, gorren hizkuntza, gurpil-aulkia...) erabili behar dituztela eguneroko bizitzan. Hala aurkeztuko da urritasuna duten pertsonen errealitatea: munduko hainbat neska-mutilek eguneroko jarduerak egitean aurki ditzaketen oztopoak, eta zehazki, eskolara joateko eta ikasteko dituztenak.

Talde txikitik banatuko dira ikasleak, eta biak emango zaizkie, braillez idatzitako testu zatia eta testu horren itzulpena (nahi izanez gero, puntuazio-markarik eta letra larririk gabe eman dakieke testua, eta taldean osatu beharko dute).

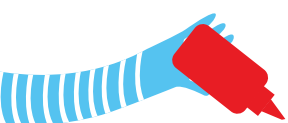
Galdera hauei buruz hitz egingo dute taldean:

- * Aldeak al daude bi testuen artean?
- * Itzulpenik gabe, jakingo al genuke zer esaten den braillez idatzitako testuan?
- * Zer behar dugu braillez idatzitako testua itzultzeko?
- * Zer behar dute neska-mutil itsuek guk bezala irakurri eta ikasteko?
- * Zer behar dute urritasunen bat duten beste neska-mutil batzuek guk bezala ikasteko?

→ Pentsatu ikasteko guretzat funtsezkoa denari buruzko hitz edo esaldiren bat. Braille alfabetoa emango diegu, eta hitz hori edo osatu duten esaldiko hitzen bat letra esateko eskatuko.

Talde bakoitzak ozen irakurriko du bere testu zatia, eta talde handian, testua osatuko dute puntuazio-markak eta letra larriak jarritz. Grimm anaien Bremengo musikariak ipuin herrikoia zen zati bat da. Testua nondik datorren azal daiteke, eta istorio tradizionala kontatu, zenbait balio azpimarratuz, hala nola lankidetzaren, pertsona bakoitzaren berezitasunaren, taldeari egin diezaiokkeen ekarpena, bai eta taldean era askotako pertsonak egotearen garrantzia, taldea aberasten dutelako.

Azkenik, jarduera bukatzeko, talde bakoitzak bere esaldia eta lanaren bere ondorioa irakurriko ditu; brailera itzultitako bere hitza hartu (orri zuri batean idatzia) eta kaxa misterioitsuan sartuko du berriz.

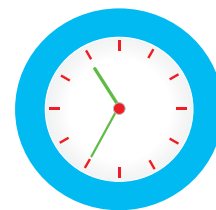

Ipuin osoa, zatiak eta braille alfabetoa 2. eranskinean aurkituko dituzu, eta www.cme-espana.org webgunean deskarga ditzakezu.

2. jarduera.

Zer egingo zenuke zure ikastetxeak irisgarritasun handiagoa izateko?

Bikoteka jartzeko eskatuko diegu ikasleei. Pertsona batek begiak estaliko ditu zapi batez, eta gidari-lanak egingo ditu besteak. Abiatzeko agindua jasotzean, eraikinean bertan ibilbide bat egiten hasiko dira, leku jakin bateraino iritsi arte, eta itzuli egingo dira.

Iraupena:
ordubeteko saio bat edo
zenbait saio, laburragoak

Biribilean eserita, bide horretan aurkitu dituzten oztopo guztiak azaltzeko eskatuko diegu. Ondoren, oztopo guztien zerrenda bat egingo dugu, eta horien konponbideak izan daitezkeenak idatziko ditugu.

Hausnarketarako zenbait galdera:

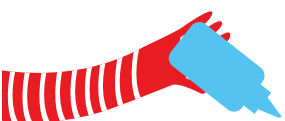
- * Urritasun fisikoak edo zentzumen-urritasunak dituzten pertsonen nola egiten diete aurre oztopoei?
- * Zergatik haiek ez dira kontuan hartzen eraikinak eta kaleak diseinatzean?
- * Ikastetxean egiten ditugun jardueretan, ba al dute oztoporik urritasun fisikoa edo zentzumen-urritasuna duten pertsonen? Zer egin dezakegu?

Mota guztietako jardueretan oztoporik eta *hesirik* gabe parte hartzeko beharrezko baldintzak bete behar dira. Garapen pertsonala eragozten duten oztopoak ez dira fisikoak bakarrik, komunikazio-oztopoak ere badaude, aurreiritzi pertsonalak, egokitu gabeko baliabideak, beldurrak...

Oztopo horiek denak eraits daitezke, bitarteko materialen bidez batzuk, bitarteko tekniken bidez beste batzuk, irudimena erabiliz...

Gure inguruan oztopoak badaude urritasunak dituzten pertsonentzat, egoera are zailagoa da beste inguru batzuetan:

- Boliviako kaleak asfaltatu gabe daude, hareazkoak dira, eta beraz, gurpil-aulkian ibiltzen diren haurrek ahalegin handia egin behar dute eskolara iristeko;
- Txad-en, 60 ikasle inguru daude ikasgela bakoitzean (ikasgela gisa erabiltzeko leku jakin bat badute), eta irakurtzen edo idazten ikasteko zailtasunak dituzten neska-mutilek ez dute beren behar espezifikoak asetzen laguntzeko irakaslerik...

Pentsa dezagun adibide hauetan:

Asia: Eskola itsasontziak Indonesian; sokaz igotzen eta jaisten diren liburutegiak Tibeten

Amerika: Eskola autobusak

Ez dira pertsonak urritasunak dituztenak; aitzitik, mundua da pertsonen eskubide guztiak behar bezala bermatzeko gai ez dena. Eskolak egokitu behar du neska-mutilen beharretara, eta ez alderantziz.

Zure etxea non dagoen, arazo bat edo beste izango duzu eskolara joateko, baina konponbideak daude. Eskolak egokitu behar du haurren beharretara:

- ➔ Imaginatu eskola bat jarri behar duzula Amazonia oihanaren erdian (puntu honetan, interesgarria izango litzateke oihana nolakoa den ikertzea, argazkiak eta deskribapenak ikustea).
- ➔ Nola egingo zenuke? Zer tamainakoa izango litzateke? Zer zailtasun aurki ditzakete neska-mutilek eskolaraino iritsi eta ikasi ahal izateko? Zer zailtasun aurki ditzakete urritasuna duten neska-mutilek eskolaraino iritsi eta ikasi ahal izateko?
- ➔ Zer egin liteke guztiok izan dezagun eskolara joan eta ikasteko aukera?

Bukaeran, hausnarketa txiki bat egingo dugu neska-mutilekin, pertsonen berezitasunen aberastasunari buruz alde batetik, eta jaioleku duten herrialdea zein neska-mutilek bizi dituzten egoera desberdinez bestetik.

Galdera hauei jarrai dakieke:

- * Zer sentitu dute?
- * Parte hartu al dute?
- * Bete al dira proposatutako helburuak?
- * Interesgarria iruditu al zaie?
- * Zer ikasi dugu?
- * Ongi pasatu al dute?

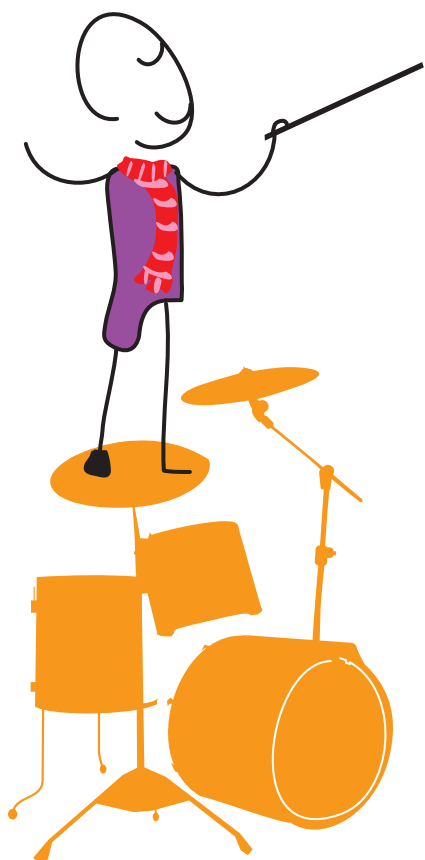

Mobilizazio-jarduera.

Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Ikusi 24 orrialdea

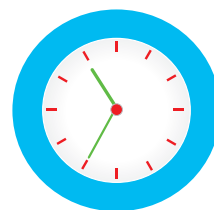
LEHEN HEZKUNTZAKO GOIKO ZIKLOA

1. jarduera.

Bremengo kontzertua

Bremengo musikariak ipuinak aniztasunaz hausnartzeko aukera ematen digu, ezaugarri desberdinak elkartzeak zer-nolako aberastasuna ematen duen ikusiko dugu.

Hau izango da dinamika: ipuina irakurri, eta ondoren, gutako bakoitzak dituen ahalmenez hausnartu, mugetan arreta jarri gabe, baizik eta aniztasunari aberastasun-iturri gisa heltzen ahaleginduz.

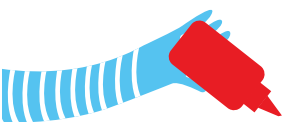

Iraupena:
60 minutu

GARAPENA

BAKARKAKO IRAKURKETA: 15 minutu

Bremengo musikariak ipuinaren irakurketa ikasgelan. Bakarka edo taldean irakur daiteke ipuina. Irakurri ondoren, minutu batzuk hartuko ditugu, guzti-guztiok ipuina ulertu dugula ziurtatzeko.

1. eranskinean aurkituko duzu testu osoa, eta www.cme-espana.org webgunean deskarga dezakezu.

TALDEKAKO LANA: 20 minutu

Ipuina irakurri eta ulertu ondoren, lau pertsonako taldetan biltzeko eskatuko zaie neska-mutilei, eta galdera hauetaz hausnartzeko:

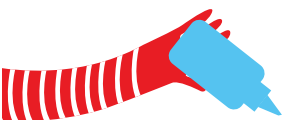
- * Animalia horietako bakoitzaren zer ezaugarri nabarmenduko zenuke?
- * Zure ustez, plan ona pentsatu al zuten lapurrak bota eta etxearekin gelditzeko?
- * Zure ustez, lortuko al zuten elkarren laguntzarik gabe?
- * Afariarekin eta etxearekin gelditzeko pentsatutako bi planetan, elkarren ezaugarriak batuta indartu egin zirela uste al duzu?

TALDE HANDIKO HAUSNARKETA: 20 minutu

Ipuin honen bidez, ikusarazi nahi da pertsona guztiok ez ditugula ezaugarri eta ahalmen berdinak.

Askotan esan zaigu ezaugarri edo ahalmen jakin bat ez izatea muga bat dela. Nolanahi ere, **Bremengo musikariak** ipuinaren bidez, beste ikuspuntu batetik behatu nahi diogu errealitateari, eta pentsatu ahalmen desberdinak bat daitezkeela, elkar osatzeko, gure lau musikariek egin duten bezala, eta hala, mundu inklusiboagoa egin dezakegula.

Bremengo musikarietako bakoitzak bere ezaugarriak eta ahalmenak dituen bezala, pertsonak ere era askotakoak gara eta guztiok ez ditugu ahalmen berdinak. Agian, gure ikasgelan, ikastetxean edo auzoan, badaude ikusten ez duten haur batzuk, entzuten ez duten beste batzuk, gure mugikortasun bera ez dutenak, eta beharbada, sekretuak gorde eta esango dizkiegu ikaskuntzan beste erritmo bat duten neska-mutilei. Jakinik inor ez dela inoren berdina, gure aniztasuna gure altxorra izan daiteke.

Une batez, egoera hauetan pentsatzeko eskatuko diegu ikasleei:

- Imaginatu berandutu egin zaigula eta eguzkia sartu dela, eta hori gutxi balitz, bonbillak erre direla eta ikastetxea ilunpetan gelditu dela. Bat-batean, inork ez du ezer ikusten, eta ez gaude ohituta ilunpetan ibiltzen. Egia esan, urduri jartzen gara askotan, eta beldurra sentitzen dugu. Itsua den ikaskideak, ordea, adarra joko digu, lasaitzeko, eta ilunpetan ibiltzen irakatsiko digu.

* Estali begiak eta saiatu zure ikasgelatik ...garren solairuan dagoen komunera joaten.

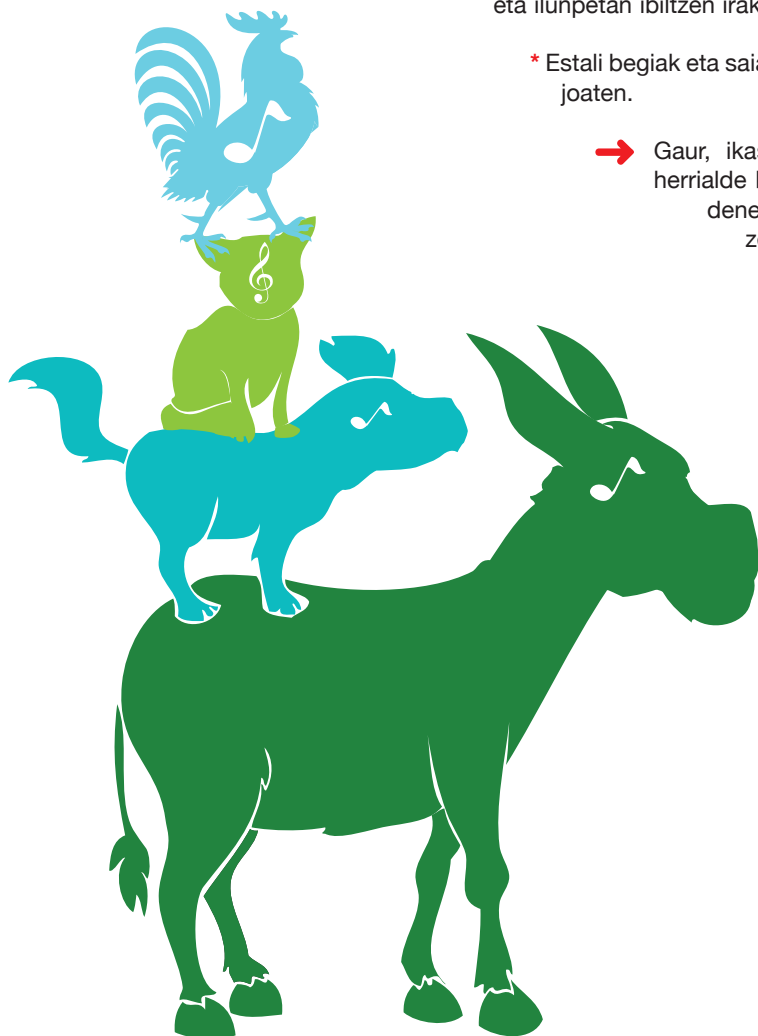
- Gaur, ikaskide berri bat etorri da gelara. Li du izena, beste herrialde batekoa da eta beste hizkuntza bat hitz egiten du. Iritsi denean, urduri zegoen, dena berria baita beretzat, harik eta zeinu-hizkuntzaren bidez komunikatzen den neska jator bat hurbildu, eta keinuen bidez, lasai egoteko esan dion arte. Ondoren, eskutik heldu eta ikastetxeko txoko guztiak erakutsi dizkio...

* Proposatu neska-mutilei hitz egin gabe komunikatzen saiatzeko, erabil ditzatela keinuak eta zeinuak ikaskide bati zerbait nahi dutela esateko, zerbait eskatzeko, ikasgelako txoko bat erakutsi diezaioten... Ikusiko dute hitz egiteko eta elkar ulertzeko beste modu batzuk ere badaudela...

- Egun batean, ikaskide bat zuhaitz batera igo zen, baina jaistean, gaizki bermatu zuen oina eta igeltsua jarri zioten bi hilabeterako. Erosotasun handiagoz mugi zedin, gurpil-aulki bat utzi zioten lehen egunetarako.

* Pentsatu al duzu hori zuri gertatuko balitzaizu eskolara gurpil-aulkian etortzerik izango zenukeen?

Horiek dira ikasleei proposatzen dizkiegun egoeretako batzuk, errealitatea beste begi batzuekin ikus

dezaten eta besteen lekuan jar daitezzen, ohartzeko ahalmen txikiagoak ez duela zertan muga izan. Pertsona guztiek dutelako zer ekarria eta besteengandik zer ikasia. Gainera, gure ahalmenek elkar osa dezakete, Bremengo musikarienek bezala.

EBALUAZIOA: ----- **5 minutu**

Pertsonen aniztasunaren aberastasunaz hausnartu ondoren, galdera hauek egingo dizkiegu:

- * Zer sentitu dute? Parte hartu al dute?
- * Bete al dira proposatutako helburuak?
- * Interesgarria iruditu al zaie? Zer ikasi dugu? Ongi pasatu al dute?

2. jarduera:

Arartekoa

a) Oinarrizko eskubideak

Guretzat funtsezkoak diren gauzak, bizitzeko eta egunerokoan moldatzeko behar ditugunak, pentsatzeko eskatuko diegu neska-mutilei, eta ozen esateko.

Esaten dituzten gauzak (janaria, etxea, jolastea, telebista ikustea...) arbelean idazten joango gara.

Bukatzen dutenean, azalduko diegu funtsezko gauza horiek pertsona guztiok ditugun eskubideetan jasota daudela: bizitzeko eskubidea, etxebizitza edukitzeko eskubidea, familia edukitzeko eskubidea, atseden hartzeko eskubidea, tratu ona eta errespetua jasotzeko eskubidea...

Hauek dira eskubide horien oinarrizko ezaugarriak: unibertsalak dira, ukaezinak... eta horregatik, eskubide horiek bermatzeko konpromisoa dute gobernuek, eta horiek babesteko mekanismoak dituzte (legeak).

➔ **Hezkuntza-eskubidea da pertsona guztiei bermatu behar zaien eskubide horietako bat.**

b) Film bat proposatzen dizugu

El color del paraíso. (Rang-e khoda/The color of paradise)

1999. Irán.

Zuzendaritza eta gidoia: **Majid Majidi.**

Sinopsia.

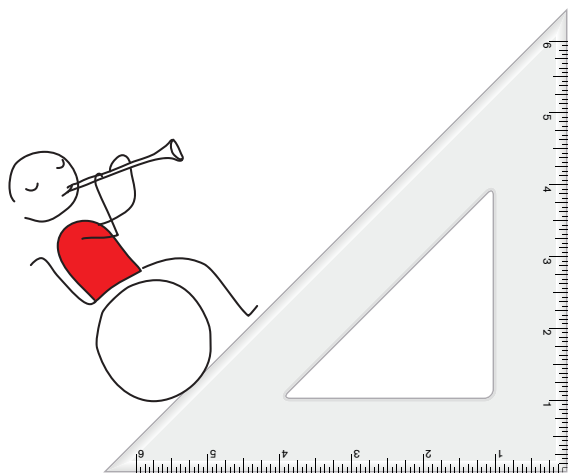
Mohammad es un chico ciego de ocho años de edad que ha aprendido a ver con el tacto y el oído y que estudia en un instituto especial en Teherán, donde aprende braille. Cuando llegan las vacaciones de verano regresa a su pueblo natal con su padre, sus dos hermanas y su abuela.

Iraupena:
90 min

- * Aurretik aipatutako zein eskubide ez daude bermatuta?
- * Zer zailtasun dituzte protagonistek eskubide horiek betetzeko?
- * Betetzen al da hezkuntza-eskubidea? Zer zailtasun sortu dira?
- * Zer egin dezakegu pertsona guztien kasuan hezkuntza-eskubidea betetzen ez dela ikustean?

c) Jarduera praktikoa: Arartekoa

Espainian, oinarrizko eskubideak betetzen ez direla ikustean, arartekoarengana jo dezake edozein pertsonak.

Arartekoa nor den eta kexak nola aurkez daitezkeen ikertuko dugu.

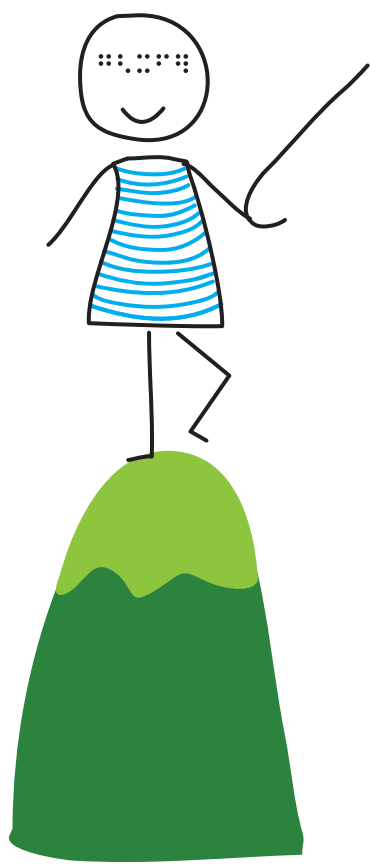
Kexa bat idatziko diogu arartekoari, hezkuntza-eskubidea oinarri hartuta: eskolara joan ezin diren neska-mutilak, baliabiderik ez dutelako, libururik ez dutelako, edota gurpil-aulkian ibiltzen direlako eta ikastetxean sartzeko arrapalarik ez dagoelako.

Mobilizazio-jarduera.

Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Ikusi 24 orrialdea

HEZKUNTZA EZ-FORMALA (5-12 URTE)

1. jarduera:

Gymkhana Uharte Sorginduan

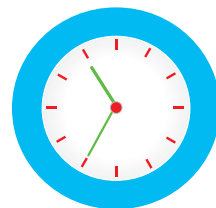
Gymkhana honetan, hezkuntza inklusiboaren garrantzia garatuko da zenbait probaren bidez.

Uharte sorginduaren istorioa izango da jardueraren ardatza, harekin aurkeztuko da jarduera, eta haren bidez azalduko da eremu batetik besterako aldaketa.

Bai sarreraren, bai jolasaren eremuetako probetan, bi egokitzen egin dira adinaren arabera:

→ **1. egokitzea:** Haur Hezkuntzatik 7 urtera arte. Maparen zati bat eramango dute uharte sorgindua aurkitzeko. Maparen zati guztiak aurrean egiten dituen taldeak bukatu eta *irabaziko* du.

→ **2. egokitzea:** 8 urtetik 12 urtera. Kodetutako mezu bateko zenbait oharren bidez, uharte sorginduaren enigma argitu behar dute.

Iraupena:
2 ordu

GARAPENA

Jolasa hasteko, istorio labur bat kontatuko diegu parte-hartzaileei, adin-taldearen arabera.

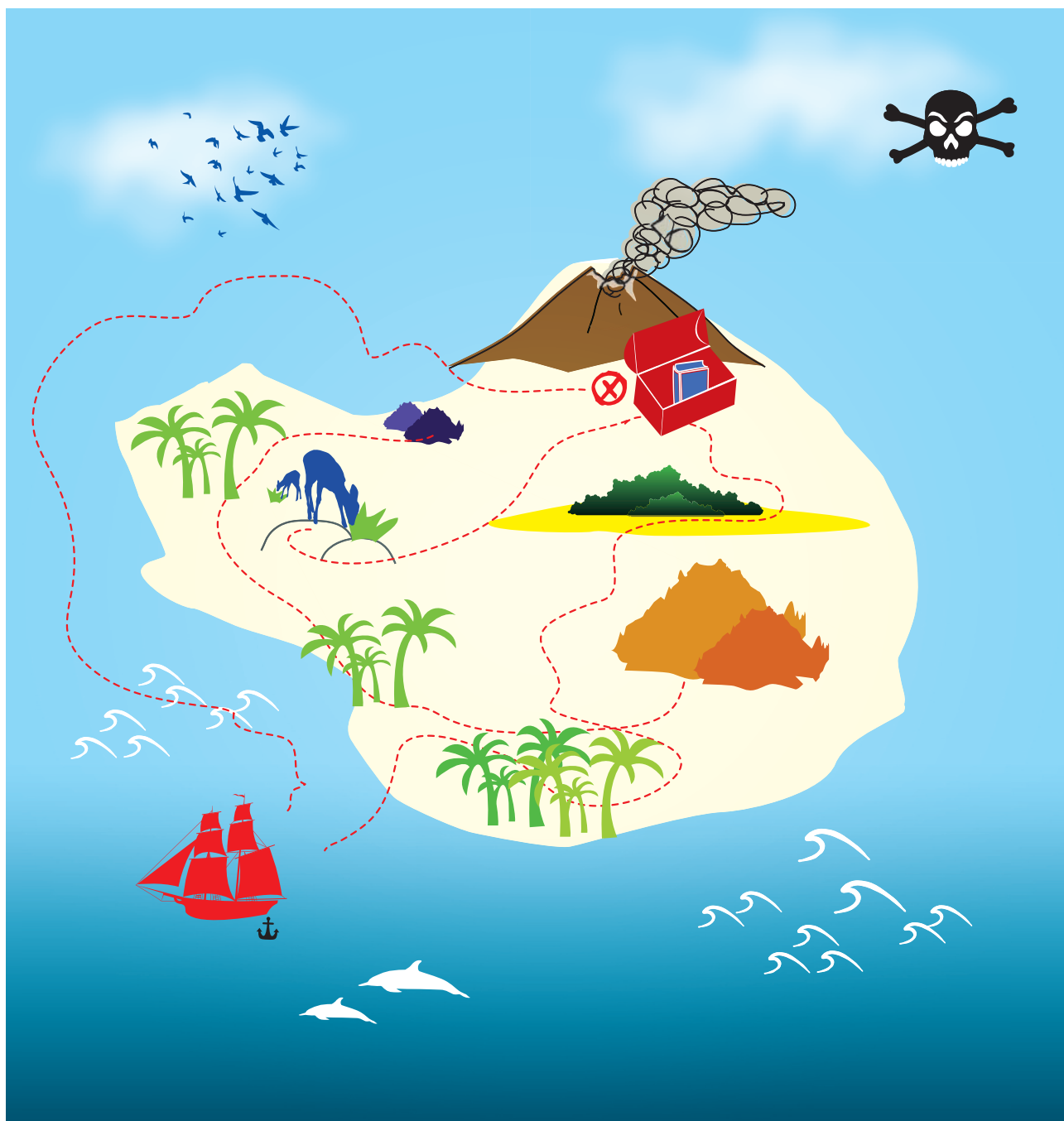
1. SARRERA. ----- (1. egokitzea: Haur Hezkuntzatik 7 urtera arte)

Hemendik oso urrun, uharte sorgindu bat dago. Pirata ezagunak iritsi dira hara: egurrezko hanka dutenak, besoa galdu eta haren ordezkaria dutenak, bai eta betaurrekoen ordezkariak begian partzea daramatenak ere. Talde bikaina osatzen dute guztien artean. Urtero, apirilean, udaberriko festa ospatzen dute, eta altxorren bilaketa bat antolatzen. Aurten, Peru kapitainak inoiz baino zailagoa jarri die. Altxorra bilatzeaz gain, mapa ere aurkitu beharko dute. Lagundu nahi al diezue? Horretarako, gymkhana berezi-berezi bateko zenbait proba gainditu beharko dituzte. Proba bat gainditutako bakoitzean, mapa zati bat jasoko dute.

2. SARRERA. ----- (2. egokitzapena: 8 urtetik 12 urtera)

Hemendik oso urrun, uharte sorgindu bat dago. Piratak bizi dira uharte hartan, hainbat bidaiatetik hara iristen joan direnak. Hantxe dago Bizargorri, hainbat bidaia egin ostean, bere loroarekin iritsi zena Ozeano Barearen hegoaldetik. Beste pirata ezagun batzuk iritsi dira uhartera: egurrezko hanka dutenak, besoa galdu eta haren ordezkakoa dutenak, bai eta betaurrekoen ordezkarekin begian partxea daramatenak ere. Talde bikaina osatzen dute guztien artean, eta Peru kapitain pirata aparta da.

Urtero, apirilean, udaberriko festa ospatzen dute; Peruk primerako jolas bat antolatzen du beti, eta sorpresa bat gordetzen die bukaerarako. Oraingo honetan, hasiera-hasieratik utzi ditu harridura, ohar bat baino ez baitute ikusi: “Aurkitu nahi banauzue, gymkhana honetako probak gainditu behar dituzue, eta bukaeran, pirata zuhurrok, kodetutako mezuaren enigma argitu”.

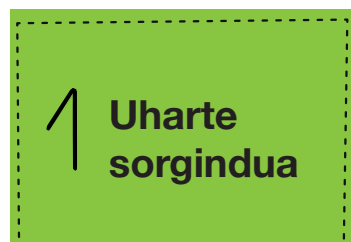
Adin-talde bakoitzari dagokion istorioa irakurri ondoren, gutxienez bost eta gehienez sei pertsonako taldetan banatuko ditugu haurrak. Talde kopuruak ezarritako proba kopuruaren (5) berdina edo txikiagoa izan behar du, talde bakar bat ere geldirik egon ez dadin. Azpitaldeak osatzeko, jolas txiki bat egin dezakegu.

Talde bakoitzak zenbait proba egitea da jolasaren helburua, eta gainditu ahala, hauek emango zaizkie:

→ Lehen egokitzenaren kasuan, uharte sorginduaren maparen zati bat, mapa proba kopurua adina zati egin ondoren.

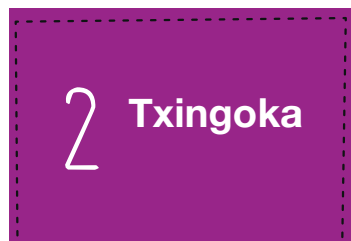
→ Bigarren egokitzenarekin, kodetutako mezu baten zatiak, uhartearen kokalekuaren enigma argitzen laguntzen dutenak (zeinu-hizkuntzan idatzitako hitzen zatiak emango zaizkie). “Adiskidetasuna da altxor preziatuena. Galdetu begiraleari Lorentzoren lapikoa (El caso de Lorenzo) buruz.”

Proba adina begirale egongo dira, eta beste begirale bat gehiago, talde bakoitza dagokion hurrengo probara bidaltzeko, talde bakoitzak proba desberdin batean hasi eta bukatuko duelako bere ibilbidea. Litekeena da talde batzuek besteek baino denbora gehiago edo gutxiago behar izatea probak egiteko, eta beraz, begiraleek dantzak edota abestiak prestatuta izatea komeni da, zain egon beharreko tarte horietan egiteko.

Howard Gardner-en askotariko adimenak lantzen. Bakoitzari ongien zer joaten zaion galdetuko diegu, labur-labur: marraztea, futboleko jokatzeko, irakurtzea, igeri egitea, puzzleak egitea, adiskideak egitea, txistek kontatzea... Ondoren, azalduko diegu munduan eta historian zehar ezaugarri desberdineko pertsonak izan direla.

4. eranskinean ageri diren pertsonen hitz egingo diegu. Lagun diezaiekegu norbait ezagutzen ez badute, edo zerrenda egokituko dugu, ezagunagoak zaizkien beste batzuk jartzeko. Bi talde egingo ditugu, eta zerrendako pertsonen ezaugarriak errepertatu ondoren, haietako lau aukeratu beharko dituzte, guztien artean, uharte sorginduko agintari izateko. Arrazoiak azaltzeko eskatuko diegu. Eztabaida txiki bat hasiko dugu, guztien adostasuna lortzeko. Pertsonaia aukeratuz egingo da adin-taldearen araberrako egokitzena.

Proba hau oso sinplea eta dibertigarria da, eta jautzia lantzen laguntzen du, baina haratago joango gara, eta mugikortasun murriztua duten pertsona batzuek dituzten zailtasunak hausnartuko dugu. Zenbait makila (gutxienez bost) jarriko ditugu lurrean, eskailera baten mailak balira bezala, 25 cm inguruko tartearekin batetik bestera. Makilak ukitu gabe maila batetik bestera txingoka igarotzea da kontua. Azken makilaren gainetik jauzi egin orduko, makurtu eta jaso egin behar da, oina lurrean jarri gabe. Berritoren txingoka pasatu behar da eskailera, eta jasotako makila alde batean utzi. Makila guztiak pila batean jasotzen dituenetan bukatuko du proba parte-hartzailea bakoitzak. Parte-hartzaile guztiek eskailera igarotzean bukatuko da proba, eta mapa zati bat emango zaie. Parte-hartzaile asko daudela-eta, proba arindu nahi badugu, makila gutxiago jar daitezke. Adin-taldearen araberrako egokitzena eskailera bakoitzean jarritako makila kopurua egokituz egingo da, edota zailtasun edo oztoporen bat erantsita.

Etiketa edo post-it papertxo bat jarriko zaio parte-hartzaile bakoitzari bekokian, hark ikusi gabe. Paper zati horretan, pertsonen ahalmenekin lotutako jarrerak edo jokarak azalduko dira hitz gutxitan. Mugitzen eta harremanak izaten hasiko dira. Gainerakoek ezin diote esan zer jartzen duen bere etiketan, baina idatzita daraman jarrera edo portaera horren arabera jokatu beharko dute pertsona horrekin. Ondoren, bere etiketan zer jartzen duen asmatu behar du bakoitzak, eta nola sentitu den azal dezake, labur-labur. Etiketan idatzitako hitzak adin-talde bakoitzera egokituko ditugu, eta gainera, gustatzen ez zaizkienak bazter daitezke, edo erantsi, funtsezkoa den zerbait falta dela iruditzen bazaie. Zenbait

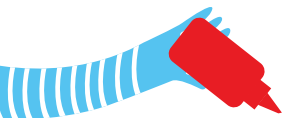
adibide: “itsua”; “gorra”; “Down-en sindromea”; “zaharra”; “hiperaktiboa”; “ez zait gustatzen jendearekin harremanak izatea”; “hitz egitea kostatzen zait”; “ez zait gustatzen besteek niri begietara begiratzea”; “haur jaioberria”; “esku bat falta zait”; “gurpil-aulkia behar dut mugitzeko”; “ilehoria”; “altua”.

4 Marrazten

Errotuladore lodi bat hartu eta ahoarekin marrazki bat egin behar da paper jarraituan edo orri zuri batean, goiko gorputz-adarretan (besoak) urritasun edo gabezia fisiko bat dugula edota besorik ez dugula imajinatuta. Parte-hartzaile bakoitza lurrean edo mahai batean jarriko da, paper zati bat zelo-paperez itsatsita duela, mugi ez dadin. Orri bat egongo da parte-hartzaile bakoitzeko, eta bata bestearen ondoan jarriko dira, belauniko edo eserita. Ahoarekin helduko diote errotuladoreari, eskuak erabili gabe. Nahi izanez gero, gorputzeko beste atal bat erabil dezakete margotzeko. Uriritasun edo gabezia motorrak dituzten pertsonen zailtasunei buruz hausnartuko dugu.

5 Oztoporik gabeko mundu bat

Bitan banatuko dugu taldea, eta talde bakoitzari zailtasun batzuk jarriko dizkiogu (begiak estali, hankak lotu, besoak erabilezin bihurtu...). Parte-hartzaile bat gutxienez libre egongo da beti, gidari-lanak egiteko eta idazteko. Koloretako post-it papertxoen sorta bat eta errotuladoreak emango dizkiogu talde bakoitzari. Leku horretako (gela, ikastetxea...) arkitektura-oztopoak post-it papertxoekin identifikatu eta oztopo horiek idazteko eskatuko diegu, eta gauza bera egin dezatela beren zailtasunak ikusita arriskutsuak izan daitezkeen lekuekin.

Talde guztiak eremu guztietatik igarotzean bukatuko da jolasa, orduan osatuko baitute bost zatiko mapa, edota argituko kodetutako mezuaren edukia.

1. egokitzapena: Talde guztiek gymkhana bukatu ondoren, denek aurkitu dute altxorra, eta aniztasunarekin lotutako ipuin bat izango da oparia.
Esate baterako,
Bambú el Koala, Almudena Taboadarena:

<http://www.slideshare.net/SusanaFieiro/bamb-el-koala-14416902>

Sara nor zara?

2. egokitzapena: Kodetutako mezuaren zati guztiak bildu eta gero, zeinu-hizkuntzan idatzitako alfabetoaren kopia bana emango diegu taldeei. Hau jartzen du kodetutako mezuan: “Adiskidetasuna da altxor preziatuena. Galdetu begiraleari Lorentzori eta haren lapikoari buruz.” Guztiek mezua desfzratu ondoren, Isabelle Carrier-en Lorentzoren lapikoa ipuina irakurriko dugu edo ipuin horren ikus-entzunezko bertsioa aurkeztuko dugu:

<http://www.youtube.com/watch?v=P9MisBNZqHk>

EBALUAZIOA: -----

Bukatzeko, pertsonen desberdintasunen aberastasunari buruzko hausnarketa txiki bat egingo dugu neska-mutilekin. Galdera hauei jarrai dakieke:

- * Zer sentitu dute? Parte hartu al dute?
- * Bete al dira proposatutako helburuak?
- * Interesgarria iruditu al zaie? Zer ikasi dugu?

Materiala: -----

Etiketak, koloretako post-it papertxoak, makilak, errotuladoreak, begiak estaltzeko eta lotzeko zapiak, paper jarraitua, uharte sorginduaren maparen kopia (talde adina kopia), alfabeto daktilologikoaren kopia.

2. jarduera:

Ikerketa-Komandoa

Lau telebista-kateko **Ikerketa-komandoa** programa ezaguneko kazetari bihurtzeko proposatuko zaie ikasleei, pertsona guztientzako hezkuntza inklusiboaren garrantziaz kontzientziatzen lagun dezaten.

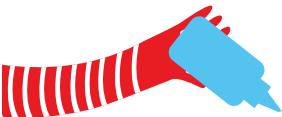

Iraupena:
3 ordu edo zenbait saio

GARAPENA

Hasteko, giza eskubideak zer diren galdetuko die hezitzaileak neska-mutilei, bai eta eskolara joatea eskubidea al den eta zergatik. Hala dela adieraziko da, eta eskubidea izanik, nazioarteko zenbait dokumentutan jasota dagoela. Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 26. artikulua irakurriko da, eta guztien artean hausnartuko dute eskubide horiek munduko herrialde guztietan eta pertsona guztientzat berdintasunez betetzearen garrantziaz.

26. artikulua

- 1. Pertsona orok du hezkuntza-eskubidea.** Hezkuntza dohainekoa izango da oinarrizko ikasketei dagokienez behintzat. Oinarrizko ikasketak egitea derrigorrezkoa izango da; heziketa teknikoa eta lanbiderakoa, orokorra; eta denek izango dute goi-mailako ikasketak egiteko aukera bera, norberaren merezimenduen arabera.
- 2. Hezkuntzaren helburua giza nortasuna guztiz garatzea izango da,** eta giza eskubideen eta oinarrizko askatasunen errespetua indartzea; herrialde, arraza eta erlijio guztien arteko elkar-ulertze, jasankortasun eta adiskidetasunaren alde egingo du; eta Nazio Batuen jarduna bultzatuko du, bakeak iraun dezan.
- 3. Gurasoek lehentasunezko** eskubidea izango dute seme-alabei emango zaien hezkuntza mota aukeratzeko.

Irakasleak galdetuko du uste al duten munduko neska-mutil guztiek bermatuta dutela eskubide hori.

Ondoren, kazetari bihurtuko direla azalduko diegu. Horretarako, hezkuntza-eskubidea munduan zer egoeratan dagoen ikertuko dute, bai eta generoa, urritasuna, arraza, erlijioa, diru-sarrerak...

kontuan hartu gabe pertsona guztiek eskubide hori bermatuta izatearen garrantziaz ere. Bost pertsonako taldetan banatuko ditugu ikasleak. Kontinente bat lant dezake talde bakoitzak, informazio-bilaketa adin-taldearen arabera egokituta. Adin-taldea zein, galdera sakonagoak edo arinagoak egingo dira.

1. egokitzapena: 5 urtetik 7 urtera arteko neska-mutilak.

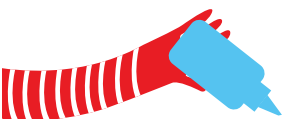
- * Zer herrialde daude kontinente horietan?
- * Nola bizi dira herrialde horietako haurrak?
- * Nolako etxeetan bizi dira?
- * Nolakoak dira neska-mutil horiek erabiltzen dituzten garraiobideak?
- * Zertan aritzen dira egunean zehar?
- * Zer lan egiten dituzte haien gurasoek?
- * Zer arropa janzten dute? Zer jaten dute?
- * Nolakoak dira eskolak? Ba al dago behar bereziak dituzten haurrentzako eskolarik?

2. egokitzapena: 8 urtetik 12 urtera arteko neska-mutilak.

Herrialdekako ikerketa bideratzeko, errealitate desberdinak erakusten dituzten testu hauek proposatuko dizkiegu. Aurkitutako informazioa landu behar dute, eta hartan oinarrituta, ohartuko dira estu lotuta daudela pobrezia, urritasuna eta kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubideaz baliatzeko aukera.

“Askotan, pobreziarekin lotuta ageri da urritasuna. Urritasuna eta pobrezia lotzen dituzten funtsezko faktore dira jaiolekua (herrialdea edo hiria/landa), muga ekonomikoa, bazterketa, edota gizon edo emakume jaio izana, kultura, hizkuntza edo arraza; eta horrek zaildu egiten du hezkuntza berdintasunez jasotzea”. Pentsatu arrazoi horietan eta zergatian.

Ikertu datu hauei¹ buruz:

- **Ugandan**, urritasuna duten pertsonen gainerakoek baino ia %40ko aukera handiagoa dute pobeak izateko, eta urritasuna duten pertsonen familietako neska-mutilek eskolara joateko aukera txikiagoa dute.
- **Serbian**, Europako herrialdea, urritasuna duten pertsonen pobrezia-tasa %70ekoa da.
- **Hondurasen**, urritasuna duten pertsonen analfabetismo-tasa %51koa da, eta biztanleria orokorrarena, berriz, %19koa. Horrez gain, lehen talde horretako pertsonen parte-hartze txikiagoa dute lanerako indarrean, %31,5ekoa bakarrik, eta urritasunik ez duten pertsonen, berriz, %50,8koa. Hezkuntzarik eta enplegurik gabe, pertsona horiek pobeak izaten jarraituko dute.

“Herrialde askotan, hiru dira urritasuna duten neska-mutilen egoerari ematen zaizkion irtenbide ohikoenak: erakunderen batean sartzea, bazterketa edo utzikeria. Erantzun horiek dira arazoa, eta pertsonen ahalmen desberdinak oker interpretatzen ditugunean gertatzen dira, ezjakintasunaren ondorioz askotan. Hori aldatzen ez den bitartean, urritasuna duten neska-mutilen eskubideak ez dira errespetatuko munduko herrialde askotan, eta beraz, haur horiek bazterketa, indarkeria eta abusuak jasaten jarraituko dute. Urritasuna duten neska-mutilak dira indarkeria, abusuak, esplotazioa eta bazterketa jasateko aukera handiena duten giza taldeetako bat, batez ere erakundeetan ezkutatzen edo sartzen badira, eta hori sarri gertatzen da, gizarte-estigmatik eta haur horiek hazteak duen kostu ekonomikoagatik. Edonola ere, aukera gutxi izaten jarraituko dute, eta gizartetik baztertuta egongo dira. Neska-mutil horien eskubideekiko eta etorkizunarekiko konpromisoa hartu behar da, eta lehentasuna eman behar zaie ahulenei, guztion berdintasunerako eta onurarako.”

¹ Munduko haurren egoerari buruzko txostena. UNICEF, 2013

- ➔ Urritasuna duten neskatoek eta emakume gazteek urritasun bikoitza dute.
- ➔ Urritasunen bat duten adin txikikoek gainerako haurrek baino aukera txikiagoa dute osasun-laguntza jasotzeko edo eskolara joateko.
- ➔ Urritasuna duten neska-mutilak munduan bazterketa handiena jasaten duten giza taldeetako bat dira. Izan ere, haur pobreak badira eskolara edo ospitalera joateko aukera txikiena dutenak, pobrezian bizi eta gainera urritasuna duten neska-mutilentzat, are zailagoa da eskolara joatea.

Ikerketa egin ondoren, datuak antolatuko dituzte, ikerketa-erreportaje baten antzezpen moduan aurkezteko. Izenburu hau jarriko diote: **“ESKUBIDEAK BATZEN: PERTSONA GUZTIOK DUGU HEZKUNTZA INKLUSIBORAKO ESKUBIDEA”**.

Gidoi bat egingo dute, grafikoak egin ditzakete, horma-irudiak, idazkiak, marrazkiak edota argazkiak. Are gehiago, posible bada, grabatu eta ikus-entzunezko ekoizpen txiki bat egin dezakete. Horretarako, saio gehiago eskaini dakizkioke jarduerari.

EBALUAZIOA: -----

Bukaeran, hausnarketa txiki bat egingo dugu neska-mutilekin, pertsonen berezitasunen aberastasunari buruz alde batetik, eta jaioleku duten herrialdea zein neska-mutilek bizi dituzten egoera desberdinez bestetik. Galdera hauei jarrai dakieke:

- * Zer sentitu dute? Parte hartu al dute?
- * Bete al dira proposatutako helburuak?
- * Interesgarria iruditu al zaie? Zer ikasi dugu? Ongi pasatu al dute?

Materiala: -----

Orri zuriak, errotuladoreak, kartoi meheak, ikerketarako materialen fotokopiak (bibliografia osagarritik atera daitezke, 5 orrialdea).

Mobilizazio-jarduera.

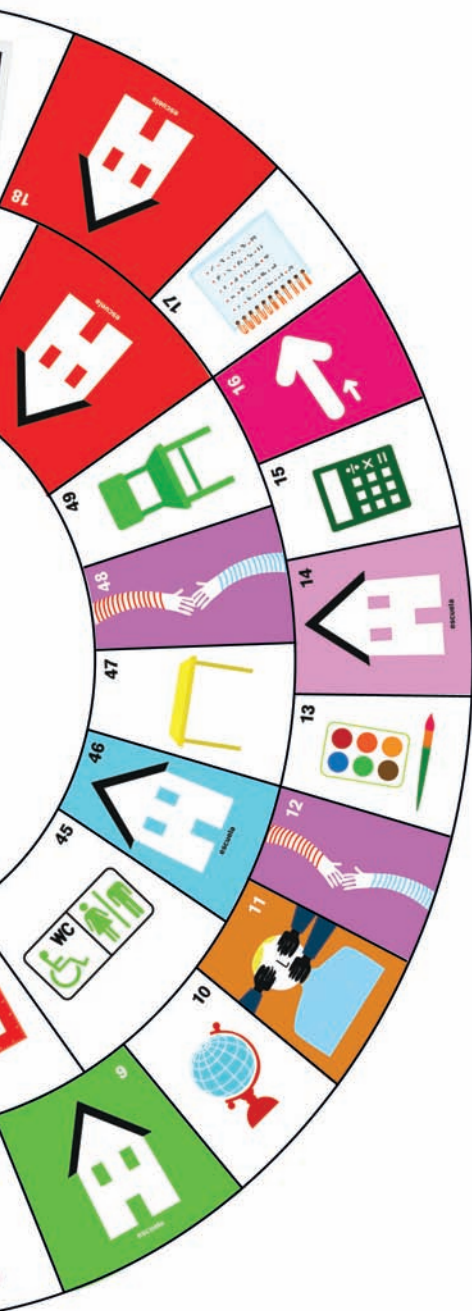
Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Ikusi 24 orrialdea

Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.

Hezkuntzaren Aldeko Munduko Ekintza Astea (HAMA), mundu osoko milioika lagun mobilizatuko gara lelo hau aldarrikatuz: **Gaitasunak batu ditzagu.** Hezkuntza inklusiboa jasotzeko eskubidearen alde, urritasuna duten mundu osoko pertsonei hezkuntza-eskubidea bermatu behar zaiela gogorarazteko agintariei, eta irmo eskatzeko behar diren baliabideak jar ditzatela hezkuntza inklusiboa gauza dadin lehenbailehen.

HELBURUAK:

1 Hezkuntza inklusiboa izatearen garrantziari buruz landutakoa laburbiltzea, bai eta 2015ean Guztiontzako Hezkuntza lortzeko estatuek hartutako konpromisoa betetzearen beharraz landutakoa ere.

2 Mundu osoan egingo diren mobilizazioetan parte hartzea, sala daitezen urritasuna duten pertsonen hezkuntza-eskubidea baliatzeko dituzten oztopoak, eta horrez gain, agintari politikoei erantzukizunak eskatzeko mundu osoan dagoen errealitate honen gainean.

NOLA HAR DAITEKE PARTE?

Antzara-joko tradizionalaren antzeko lauki-joko bat egitea proposatzen dizuegu. **Guztiontzako hezkuntzaren alde mugitu.** Izena jarri diogu jokoari.

Proposamen didaktikoetan landutakoa laburbiltzea eta mundu osoan egingo diren mobilizazioekin bat egitea du xede jarduera honek.

Gure jokoak zenbait lauki ditu, eta lauki adina proba, eta parte-hartzaileak talde txikitik igaroko dira haietatik, urritasuna duten pertsonen, eta batez ere, Hegoaldeko herrialdeetako egoera jasangaitzetan bizi direnek, hezkuntza-eskubidea baliatzeko dituzten oztopoez hausnartuz eta oztopo horiek biziz. Lauki horiek guztiak elkarrengandik bereizita egongo dira eremu zabal batean, eta beraz, fitxa mugitzearekin batera, fisikoki ere lekuz aldatu beharko dute parte-hartzaileak.

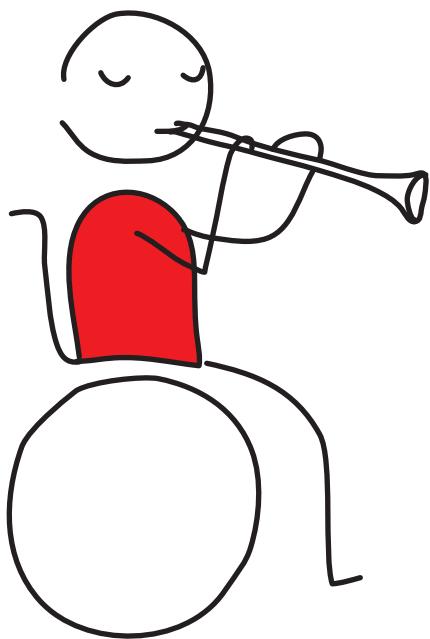
Jokoa bukatzean, ez da talde irabazlerik izango. Aitzitik, amesten eta desiratzen dugun hezkuntza inklusiboan egin nahi duten ekarpenaren keinua egin beharko dute guztiek.

Hausnarketaren bidez egoera hori agintari politikoei salatzeak beharra senti dezaten nahi dugu, eta horretarako espazioa ematea.

Hori horrela izanik, ikasleek jarduera egin eta gero, gonbidatu politikari bat jokoan parte hartzera, bi helbururekin: ikasleek espazio bat izan dezaten gelan egindako lana hari helarazteko, eta talde guztiek aukera izan dezaten hezkuntza inklusiboa gauzatzeko erantzukizunak eta konpromisoak eskatzeko politikariari.

Horretarako, gonbidapen-eskutitz baten eredua emango dizugu. Eskutitza eta jokorako materiala eta argibideak <http://www.cme-espana.org/eu/materiales> helbidean aurkituko dituzu.

Sartu www.cme-espana.org
webgunean, eta

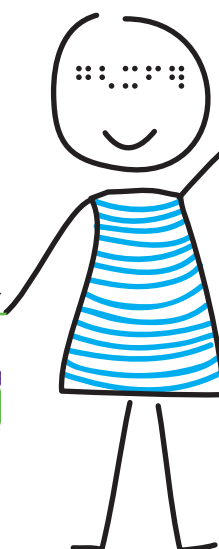
- Erregistratu zure parte-hartzea HAMAn
- Bete material didaktikoei buruzko ebaluazioa
- Jarraitu Espainiako HMK gizarte-sareetan

 https://twitter.com/CME_es

 Campaña Mundial por la Educación España

GAITASUNAK BATU DITZAGUN
HEZKUNTZA INKLUSIBOA JASOTZEKO ESKUBIDEAREN ALDE

www.cme-espana.org
HEZKUNTZAREN
Aldeko Mundu-kanpainia
Espainiako koalizioa

Hauek osatzen dute Hezkuntzaren Aldeko Munduko Kanpainaren Espainiako Koalizioa:

Eta hauek dira Estatuan HAMA egitasmoan parte hartzen duten erakundeak:

ALBOAN

CORMI

FEAPS

FERE - CENTROS CATÓLICOS

Laguntzaileak:

Europar Batasunak*
Proiektua finantzatzen du

* Argitalpen hau Europar Batasunaren laguntzarekin gauzatu da. Argitalpen honetako edukien ardura Hezkuntzaren aldeko Munduko Kanpainarako Espainiako Koalizioarena baino ez da, eta edukiek ez dute inolaz ere adierazten Europar Batasunaren iritzia.